

Correctievoorschrift VWO

2025

tijdvak 1
donderdag 8 mei
07.30 – 11.00 uur

Nederlands

Verwerken scores

Verwerk de scores van alle kandidaten in het online AWP-programma.

De scores moeten uiterlijk maandag 02 juni 2025 om 12.00 uur ingevuld zijn.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Een beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 30, 31 en 32 van het Landsbesluit eindexamens vwo-havo-vsbo d.d. 23-06-2008, PB 2008 no 54.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van bovenvermelde artikelen van het Landsbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;

- 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
- 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
- 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
- 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dit examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij dient de fout of onvolkomenheid wel mede te delen aan het ETE. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen door het ETE rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Dit cijfer kan afgelezen worden uit omzettingstabellen die beschikbaar worden gesteld na bepaling van de definitieve cesuur door het ETE.

3 Vakspecifieke regels

Voor het vak Nederlands VWO zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Teksten met vragen

- 1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 1.2 Bij enkele open vragen wordt aangegeven dat de kandidaat zich aan een bepaalde antwoordlengte moet houden. Indien de kandidaat bij een dergelijke vraag een antwoord geeft dat inhoudelijk volledig goed is en dat strikt, dus zonder enige overschrijding, binnen de gegeven antwoordlengte valt, *kan* daarvoor een extra deelscore van 1 scorepunt toegekend worden. Dit wordt in het beoordelingsmodel aangegeven.

2 Samenvatting

- 2.1 De beoordeling van de samenvatting geschiedt aan de hand van een overzicht van de in de opdracht gevraagde informatie-elementen.
- 2.2 Bij het toekennen van het aantal scorepunten aan de informatie-elementen dient gelet te worden op de inhoud, samenhang en formulering:
 - Inhoud: de informatie-elementen dienen inhoudelijk correct te worden weergegeven.
 - Samenhang: indien de kandidaat een aantoonbaar onjuist verband legt tussen twee informatie-elementen, dienen aan één van beide, afhankelijk van de gemaakte fout, geen punten te worden toegekend.
 - Formulering: de weergave van de informatie-elementen moet begrijpelijk zijn voor een lezer die de uitgangstekst niet kent en moet bestaan uit goedlopende zinnen die een doorlopend geheel vormen (eventueel in enkele alinea's). De samenvatting mag dus niet als puntsgewijze opsomming of in telegramstijl genoteerd zijn. Voor een informatie-element dat geheel in telegramstijl is weergegeven, dienen geen scorepunten te worden toegekend.
- 2.3 Voor spelfouten worden geen punten afgetrokken. Hetzelfde geldt voor idiomatische en grammaticale oneffenheden, tenzij een inhoudselement er minder juist, minder volledig of zelfs fout door wordt.
- 2.4 Het is de kandidaat toegestaan het genoemde maximumaantal woorden in de samenvattingsopgave met 10% van het aantal toegestane woorden te overschrijden. Indien door de kandidaat het aantal toegestane woorden met meer dan 10% wordt overschreden, worden voor de grotere overschrijding per vijf woorden 2 scorepunten afgetrokken. Zie verder het beoordelingsmodel.

Voor dit centraal schriftelijk examen Nederlands VWO eerste tijdvak 2025 kunnen maximaal 52 scorepunten worden behaald. Het examen bestaat uit een tekst met 17 vragen en een tekst met een samenvattingsopdracht.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Alle open vragen moeten in het Nederlands beantwoord zijn.

De antwoorden en de samenvatting dienen uiteraard beoordeeld te worden op basis van hetgeen in de Algemene regels, met name 2.3, en in de Vakspecifieke regels, met name 3.2.2, vermeld wordt.

Tekst 1 Het beest uit de mens

1 C

2 E

3 maximumscore 2

- nummer 1 1
- nummer 2 1

4 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord:

- ... inhouden dat mensen geen hulp van fabrikanten / de markt nodig hebben, / aangeven dat er geen hulp nodig is van artsen / aangeven dat er geen medicijnen als hulpmiddel nodig zijn 1
- ... fabrikanten kunnen er geen geld aan verdienen. / ... (medische) bedrijven hebben er niets aan. / de markt / de sector verdient er niets aan. 1

NB: Alleen de eerste 20 woorden beoordelen.

5 C

6 B

7 B

8 maximumscore 3

- alinea 12: bewering / stelling 1
- alinea 13: voorbeeld 1
- alinea 14: oorzaak 1

9 maximumscore 1

We zijn gebouwd op schaarste, maar we leven in overvloed.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord:

- ... ongezonde zaken/producten moeilijk(er) verkrijgbaar te maken, / duurder te maken, 1
- ... mensen gezonder worden / zijn / (gaan) leven. / modernetijdziekten afnemen. / mensen minder ongezond gaan leven / worden. 1

NB: Alleen de eerste 15 woorden beoordelen.

Indien alleen 'de omgeving aanpassen' is vermeld, 0 punten toekennen.

11 maximumscore 3

Voorbeelden van een juist antwoord:

- 'Verder' duidt op een opsommend verband. / Alinea 17 en 18 vormen een opsomming. 1
- Deze alinea's noemen elk / beide / Elke alinea noemt 1
- een oplossing. / een manier om het tij te keren. 1

NB: Alleen de eerste 25 woorden beoordelen.

12 maximumscore 4

zin nr	functie
1	ten opzichte van de rest van de tekst: samenvatting
	ten opzichte van zin 2: argument
2	ten opzichte van zin 1: conclusie
	ten opzichte van zin 3: doel (al ingevuld)
3	ten opzichte van zin 2: middel

Per juiste term 1 deelscorepunt toekennen.

13 maximumscore 4

2, 5, 9 en 11

NB: Beoordeel alleen de eerste 4 nummers.

Ken 1 deelscorepunt toe per correct genoemd nummer.

De nummers hoeven niet in de juiste volgorde genoteerd te zijn.

14 D

15 D

16 maximumscore 2

1 en 2

NB: Beoordeel alleen de eerste 2 nummers.

Ken 1 deelscorepunt toe per correct genoemd nummer.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 B

Tekst 2 Bemoeizucht helpt Afrika niet

18 maximumscore 21

*In een goede samenvatting (210 woorden) moeten de volgende informatie-elementen opgenomen zijn. Verdeling van de deelscorepunten over de verschillende elementen is hierbij aangegeven. Het onderstaande is een voorbeelduitwerking. **Uitwerkingen in andere bewoordingen met gelijke strekking zijn uiteraard ook mogelijk.***

Probleemsituatie (max 3p)

- A. Er is onder de Afrikaanse bevolking ergernis over de onophoudelijke bemoeienis met het continent. / Ondanks decennia van ontwikkelingshulp heerst (in grote delen van) Afrika nog steeds armoede en honger. 1
- B. Blijkbaar / Kennelijk 1
- C. wegen economische belangen van anderen zwaarder dan de noden van de Afrikanen. 1

Hoofdvraag en waar die uit voortvloeit (max 4p)

- D. Kan Afrika zich eigenlijk wel ontwikkelen, 1
- E. zolang de hongerige ogen van de wereld op het continent zijn gevestigd? 1
- F. (Dit komt doordat) Afrika een zeer interessante afzetmarkt is / / Afrika staat opnieuw in de schijnwerpers 1
- G. en in Afrika / daar / hier ligt nog het grootste landbouwpotentieel ter wereld. 1

Probleem bij zoeken naar oplossingen (max 3p)

- H. Bij het zoeken naar oplossingen (voor het voedselprobleem) 1
- I. speelt het mondiale krachtenspel een grote rol. / is het mondiale krachtenspel een probleem. / stuiten we op het mondiale krachtenspel. / is er sprake van een ongreepbaar geheel van economische en politieke tegenkrachten. 1
- J. Dit verstoort de ontwikkelingen op lokaal niveau (in meer of mindere mate). 1

Beoogde oplossing en kanttekeningen daarbij (max 9p)

- K. De landbouwproductie in Afrika moet omhoog. / Afrikaanse landen beseffen ook dat de landbouwinvesteringen / landbouwwitgaven omhoog moeten. 1
- L. De kanttekeningen zijn dat / Maar 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

M. de landbouwsector is verwaarloosd,	1
N. door het koloniale verleden (, waarin zelfvoorzienende landbouwsystemen vernietigd werden / dat zich richtte op de productie van commerciële gewassen voor Europa).	1
O. Na de onafhankelijkheid bleven verzwakte staten achter.	1
P. (Maar) buitenlandse investeringen gebeuren uit eigenbelang.	1
Q. Dat brengt corruptie / manipulaties met zich mee,	1
R. (ook) op nationaal / lokaal niveau.	1
S. Buitenlandse partijen zijn daar medeplichtig aan.	1

Conclusie en toekomstverwachting (max 2p)

T. Er zijn (maar) weinig voorbeelden van buitenlandse investeringen die direct bijdragen aan de voedselzekerheid van Afrika.	1
U. Afrika zou zich waarschijnlijk een stuk beter kunnen ontwikkelen als andere landen zouden ophouden zich met het continent te bemoeien.	1

Regeling met betrekking tot woordgrensoverschrijding (210 woorden) van de samenvatting

Tel het exacte aantal woorden. Voor de eerste overschrijding met 21 woorden dienen geen scorepunten te worden afgetrokken. Voor elke volgende overschrijding dienen per 5 woorden steeds 2 scorepunten te worden afgetrokken tot een maximum van 21 scorepunten.

De toepassing van de aftrekregeling kan nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0.

Schematisch:

t/m 231 woorden:	0 scorepunten aftrek
232 - 236 wrd:	2 scorepunten aftrek
237 - 241 wrd:	4 scorepunten aftrek
242 - 246 wrd:	6 scorepunten aftrek
247 - 251 wrd:	8 scorepunten aftrek
252 - 256 wrd:	10 scorepunten aftrek
257 - 261 wrd:	12 scorepunten aftrek
262 - 266 wrd:	14 scorepunten aftrek
267 - 271 wrd:	16 scorepunten aftrek
272 - 276 wrd:	18 scorepunten aftrek
277 - 281 wrd:	20 scorepunten aftrek
282 wrd en meer:	21 scorepunten aftrek